

Handläggare: Lisbeth Oulis
Telefon: 08-508 02 340

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Remissvar – revidering av riktlinjer för adoptionsärenden

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att som remissvar på förslag om revidering av riktlinjer för adoptionsärenden, godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Sakir Demirel
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Ärendet gäller förslag om nya reviderade riktlinjer för adoptionsärenden. Social- och arbetsmarknadsrotelns uppdrag till socialtjänstförvaltningen tillsammans med lagen om obligatorisk föräldrautbildning inför internationella adoption har gett anledning till en revidering av riktlinjerna för adoptionsärenden. Socialtjänstförvaltningens förslag till ändringar syftar i huvudsak till att förstärka barnperspektivet.

Förvaltningen ställer sig i allt väsentligt bakom socialtjänstförvaltningens förslag, men har ändå i detta tjänsteutlåtande kommenterat områden som enligt förvaltningen behöver förtydligas eller lyftas fram.

Bilaga

Kommunstyrelsens remiss om revidering av riktlinjer för adoptionsärenden
dnr: 325-5263/2007

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för social omsorg. Verksamhetens familjerätt har bidragit med synpunkter på remissen och de föreslagna riktlinjerna.

Bakgrund

Social- och arbetsmarknadsrotelns uppdrag till socialtjänstförvaltningen tillsammans med lagen om obligatorisk föräldrautbildning inför internationella adoption har gett anledning till en revidering av riktlinjerna för adoptionsärenden. Socialtjänstförvaltningens förslag till ändringar syftar i huvudsak till att förstärka barnperspektivet med förbättrad information, tydliga rutiner, vad som bör belysas i utredningarna och erbjudande om fortsatt stöd till adoptivföräldrarna under det adopterade barnets uppväxt.

Socialtjänstnämnden behandlade ärendet den 12 oktober 2007 och godkände i huvudsak socialtjänstförvaltningens förslag till reviderade riktlinjer. Socialtjänstnämnden anförde därutöver att formuleringen ”givarland” i förekommande fall bör bytas ut till ”ursprungsland” och att MIA:s (myndigheten för internationella adoptioner) oberoende skrift ”Så går det till att adoptera” bör skickas ut till de adoptionssökande redan innan den första personliga kontakten med handläggaren i syfte att ge alla blivande adoptanter likvärdig och opartisk information från ansvarig myndighet.

Socialtjänstnämnden anförde vidare att stadsdelsförvaltningarna bör vara bättre uppdaterade på adoptionsorganisationernas väntetider och krav, att staden bör säkerställa sina rutiner för att följa upp, utreda och dra lärdomar av adoptioner för att hålla hög kvalitet på utredningsarbetet. Med hänsyn till regeringsrättens domar avseende de sökandes ålder anför socialtjänstnämnden också vikten av att socialtjänstförvaltningen följer utvecklingen särskilt för äldre barn så att domarna inte innebär minskade möjligheter för äldre barn att bli adopterade.

Remissvaret ska vara social- och arbetsmarknadsroteln tillhanda senast den 7 mars 2008.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig i allt väsentligt bakom förslaget till riktlinjerna som är väl genomarbetade och som ger god ledning till handläggare i adop-

tionsärenden. Trots detta vill förvaltningen ändå ge sina synpunkter på vissa områden som socialtjänstnämnden kommenterat och områden som kan behöva förtydligas eller lyftas fram.

Socialtjänstförvaltningen föreslår att barnperspektivet förstärks så att det står uttryckligen angivet att inga andra intressen får gå före barnets bästa när beslut om medgivande fattas (riktlinjerna sid. 3). Förvaltningen stödjer detta förslag då det i den allmänna debatten under senare år ibland varit oklart i vems intressen som adoption sker.

Socialtjänstnämnden uttrycker farhågor om att äldre barn kanske blir adopterade i mindre omfattning av svenska föräldrar i framtiden på grund av att lagstiftaren satt en åldersgräns för adoptivföräldrar. Förvaltningen stödjer att socialtjänstförvaltningens anpassat riktlinjerna till regeringsrättens dom 2007-11-12 och att hög ålder hos adoptivföräldrarna inte kan kompenseras av att adoptionen gäller ett något äldre barn. Även något äldre barn kan ha eller kan senare visa sig få särskilda behov eller funktionsnedsättningar. Detta kan ställa stora krav på adoptivföräldrarna för lång tid framåt. De undantag från åldersregeln om 42-45 år som anges är väl avvägda och den förklarande text som finns i riktlinjerna om att ålder och hälsa hos adoptivföräldrarna vid adoptionsansökan eller vid beslut om medgivande måste ställas i relation till de krav som kan ställas på adoptivföräldrarna flera år senare (sid. 7 och sid. 10) är mycket relevant.

Rutinen att vid ett eventuellt förslag till avslag på adoptionsansökan från stadsdelsförvaltningens sida alltid konsultera stadens jurister är bra och stöds av förvaltningen (sid. 12).

Sökanden som tidigare har adopterat barn från utlandet kan enligt riktlinjerna (sid. 9) få medgivande utan att den sökande går föräldrautbildning som är obligatoriskt för övriga sökanden. Förvaltningen menar dock att även dessa föräldrar bör starkt rekommenderas att delta i föräldrautbildningen – särskilt om de inte tidigare deltagit i någon sådan. Behoven hos barn är olika och ställer mycket olika krav på föräldrar. Det faktum att den sökande tidigare adopterat barn innebär inte att den sökande därmed inte är i behov av en utbildning, som ger goda möjligheter till reflektion och eftertanke om barns behov och de situationer som kan uppstå under barnets uppväxt. Av kommentarerna till lagparagrafen om internationella adoptioner, framgår vidare att det är utredarens uppgift att bedöma om det kan finnas behov av föräldrautbildning även i dessa fall.

I riktlinjerna (sid. 11) lyfter utredaren fram nätverkets betydelse särskilt när det gäller ensamstående. Situationen kring familjen och dess nätverk kan förändras mycket under några år och det är inte säkert att nätverket har samma inställning till att ge stöd till adoptivföräldern när barnet blivit större, t.ex. under tonårstiden som ofta kan innebära problem hos den unge.

Förvaltningen håller med utredaren om att det är viktigt att noga utreda nätverket, men vill ändå tillägga att det är den enskilda förälderns beredskap att om situationen blir övermäktig, söka hjälp både inom det privata nätverket och vid behov hos professionella, som är avgörande.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden som remissvar på förslag om revidering av riktlinjer för adoptionsärenden, godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande.